

Doc.: GA37/LC37/REP/11

RAPOR^{*}

PARLAMENTOLARIN BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK İLERLEMENİN ARTIRILMASI AMACIYLA YASAMA DESTEĞİ SAĞLAMADAKİ ROLÜ

Raportör: Sayın Ioannis AMOIRIDIS, Komisyon Üyesi, Yunanistan

** Rapor metni Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonunun 12 Nisan 2011 tarihinde Kişinev'de yapılan Otuz Yedinci Toplantısında değerlendirilmiş ve 2 Temmuz 2011 tarihinde Kiev'de yapılan Otuz Yedinci Genel Kurul'da kabul edilmiştir.*

I. GİRİŞ

Hukuki ve siyasi İşler Komisyonu 13 Ekim 2010 tarihinde Brüksel’de yapılan Otuz Altıncı Toplantısında, KEİ ülkelerindeki bilimsel ve teknolojik ilerlemeyi, parlamentoların bu süreçte katkıları açısından değerlendirmeye karar vermiştir.

Bu itibarla Komisyonun 12-13 Nisan 2011 tarihinde Kişinev’de yapılacak Otuz Yedinci toplantısı, Rapor’un ve Tavsiye Kararı’nın Temmuz 2011’de Kiev’de gerçekleştirilecek Otuz Yedinci Genel Kurul’da yapılacak görüşmeler için hazırlanması amacıyla “Parlamentoların Bilimsel ve Teknolojik İlerlemenin Artırılması Amacıyla Yasama Desteği Sağlamadaki Rolü” konusuna ayrılmıştır.

KEİPA, bilim ve teknolojinin geliştirilmesi konusuna Asamble faaliyetlerinin gerçekleştirildiği yıllar boyunca esaslı bir önem atfetmiş ve bilim ve inovasyon sistemleri arasında daha güçlü ilişkilerin araştırılmasının ve teşvik edilmesinin uzun vadede sürdürülebilirliğini sağlamanın önemini vurgulayan ilgili raporları ve tavsiye kararlarını¹ kabul etmiştir.

25 Haziran 2007 tarihli On beşinci Kuruluş Yıldönümü Zirvesi Beyannamesi’nde Devlet ve Hükümet Başkanları, “çevre koruma, ticaret, taşımacılık, turizm, enerji, telekomünikasyon, bilim ve teknoloji gibi öncelikli alanlarda işbirliğinin artırılmasının ve terörizmle mücadelenin bölgedeki halkların günlük yaşamlarının kalitesini artıracak somut neticeler doğuracağını” önemle vurgulamışlardır.

Bu mealde, KEİ Üyesi Devletlerin Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Bakanları 9 Nisan 2010 tarihinde Sofya’da “bilim ve teknolojinin sürdürülebilir sosyal ve ekonomik kalkınma için en temel değerler olduğunu ve KEİ Ülkelerinin, zengin ve kalıcı geleneklerine dayalı olarak, o alanın hem ulusal düzeyde hem de bir bütün olarak Örgüt içerisinde daha da geliştirilmesine ve güçlendirilmesine hususi önem vermeye hazır olduklarını” vurgulayan Deklarasyonu kabul etmiş bulunmaktadır. Deklarasyon KEİ’ye, “dinamik ve sürdürülebilir ekonomik büyüme ve bölge halklarının refahı için temel bir itici güç olarak, bilimsel araştırma ve teknolojik gelişme alanlarındaki bölgesel işbirliğini daha da güçlendirme” yetkisi vermektedir.

Bu rapor Azerbaycan, Gürcistan, Yunanistan ve Romanya ulusal delegasyonlarının katkıları ile hazırlanmıştır. Ayrıca, KEİPA Uluslararası Sekreteryası tarafından ilgili internet kaynakları aracılığı ile başvuru materyalleri temin edilmiştir.

II. PARLAMENTOLARIN BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK İLERLEMENİN ARTIRILMASI AMACIYLA YASAMA DESTEĞİ SAĞLAMADAKİ ROLÜ

1. Bilim ve teknoloji toplumların genel gelişimi açısından esaslı unsurlardır. Çok çeşitli alanlarda bilimsel ve teknolojik ilerlemenin artırılması pek çok parlak buluşa ve keşfe zemin hazırlamaktadır. Günümüzde pratikte uygulanan sonsuz sayıdaki araştırmalar ve inovasyonlar hayatı daha kolay ve konforlu hale getirmektedir.

¹ *Karadeniz Bölgesinde İletişimin Geliştirilmesi hakkındaki Rapor ve 45/2000 sayılı Tavsiye Kararı; Küreselleşme: KEİPA Üyesi Devletler açısından Zorluklar ve Beklentiler hakkındaki Rapor ve 60/2002 sayılı Tavsiye Kararı; Bilgi Toplumu: Yeni Teknolojilerin Rolü hakkındaki Rapor ve 66/2002 sayılı Tavsiye Kararı; Karadeniz Bilgi İttifakı hakkındaki Rapor ve 71/2003 sayılı Tavsiye Kararı; Fikri Mülkiyetin Korunmasına ait Yasal Çerçevenin Güçlendirilmesi hakkındaki Rapor ve 92/2006 sayılı Tavsiye Kararı; ve KEİ Ülkeleri arasında Yüksek Teknolojiler Alanında İşbirliği hakkındaki Rapor ve 95/2007 sayılı Tavsiye Kararı.*

2. Bilim ve teknoloji tüm dünyada şaşırtıcı bir hızda ilerlemekte ve milli ekonominin gelişmesinde en önemli faktör haline gelmektedir. Bilimsel ve teknolojik ilerleme sonucunda elde edilen yeni bilgilerin, ürünlerin ve proseslerin yayılması toplumsal yapıyı, davranış şekillerini ve düşünce tarzlarını değiştirmektedir. Bilimsel ilerleme toplumların menfaatlerine hizmet etmekte, insanların refahını artırmaya yardımcı olmakta ve halk eğitimini geliştirmektedir. Yeni teknolojilerin yayılması kültürle ve yaşam biçimlerine giden yolları açmaktadır. Bilgi ağlarının genişlemesi ve internet tüm dünyada gitgide daha fazla insanın iletişim kurmasına ve hızlı bilgi iletmesine imkan tanımaktadır. Son yıllarda bilim insanları fizik, kimya, biyoloji, vb.'nin gelişmesinde büyük başarılar kaydetmişlerdir. Tarımda teknolojinin kullanımı verimliliği artırmıştır. Tıbbi araştırmalar ve modern sağlık hizmetlerinde elde edilen başarılar insanların yaşam kalitesinin artırılmasında çok büyük rol oynayabilmektedir. Teknolojik ilerlemeler farklı taşıma şekillerinde gelişmelere imkan sağlamıştır.
3. Bilim insan yaşamının tüm alanlarını etkilemekte ve bilginin çoğalması beşeri faaliyetler üzerinde çok daha büyük bir etkiye yol açmaktadır. Bilimsel bilgi yaşam koşullarını sadece iyileştirme değil aynı zamanda kökten değiştirme imkanı sağlamaktadır. Küreselleşme, bilginin oluşturulma, yayılma ve uygulanma şeklini değiştiren yeni ağ oluşturma modellerine yol açmıştır. Küresel bilim ve teknoloji ağları ve platformları bilimsel ve teknolojik bilgi ve enformasyonun genişletilmesine olanak sağlamaktadır.
4. Bilim ve teknolojideki gelişmeler hem olumlu hem de olumsuz etkilere sahiptirler. Hızlı bilimsel gelişim, ekoloji, güvenlik ve emniyet alanında, günümüzde daha büyük bir kaygı meselesi haline gelen bir takım sorunlar ortaya çıkarmıştır. Bilimsel ve teknolojik gelişmenin sonuçları barışçıl ya da cezai amaçlara hizmet edebileceği gibi terör maksatlı da kullanılabilir. Şüphesiz ki kararsız siyasi iklim, çözümsüz ve sürüncemeli çatışmalar, düşüş gösteren hayat standartları, sürekli sınır anlaşmazlıkları ve şiddetli güvenlik kaygıları bölgeyi ekonomik işbirliği sürecinden ve bilimsel ve teknolojik gelişmeden tam anlamıyla faydalanmaktan yoksun bırakmaktadır.
5. Sürdürülebilir kalkınma ve artırılmış emniyet ve güvenlikle ilgili çok çeşitli küresel güçlüklerle karşı karşıya gelmek için bilim ve teknoloji alanında daha büyük uluslararası işbirliğine ihtiyaç vardır. Bu bakımdan, bilime dayalı inovasyonu teşvik edecek kamu-özel ortaklıklarının kullanımını artırmak için etkin ve şeffaf mekanizmalar sağlayan uluslararası bilimsel ve teknolojik işbirliği önemli hale gelmektedir. Modern araştırmalar büyük miktarlarda hayli çeşitli veriler üretmekte olup günümüzde bu verileri, bilimsel yararları en iyi duruma getirecek, mükerrer çabayı önleyecek ve bilgi ve iletişim teknolojilerinden maksimum avantaj elde edecek şekilde yönetmek, analiz etmek ve paylaşmak zorlu bir iştir.
6. KEİ üyesi devletlerin ulusal parlamentoları mevcut yasal çerçevenin gözden geçirilmesine, güncellenmesine ve modernizasyonuna ve çağdaş toplumun güçlükleri ile yüz yüze gelen bilim ve teknoloji alanındaki uluslararası standartlara uyumlu, gerekli kanunların çıkarılmasına hususi önem vermektedir. Bilim konusundaki bilinci ve toplumsal algılanışını geliştirecek politikaların güçlendirilmesi; fen bilimleri öğretmenliğinin kalitesinin artırılması; kamu ve özel araştırma sektörleri arasında hareketliliğinin teşvik edilmesi ve bilimsel ve teknolojik çalışmalara ön ayak olacak fırsatların genişletilmesi; ekonomik ve toplumsal etkilerin değerlendirilmesi için gelişmiş metodolojilerin oluşturulmasına yönelik iyi uygulama yaklaşımlarının tespit edilmesi ve paylaşılması; yazılımla ilgili bilgiye erişim ve devamındaki inovasyon konusunda yazılıma ait fikri mülkiyetin korunmasının muhtelif

şekillerinin etkisinin gözden geçirilmesi; bilim ve teknoloji eğitimine katılımın artırılması için başarılı politika önlemlerinin tespit edilmesi; bilim ve teknolojiyi eğitimin ilk aşamalarından itibaren daha cazip ve çekici kılmak için kapasitesinin güçlendirilmesi; dijital araştırma ve bilimsel verilerin yönetimi için kurumsal çerçevenin güçlendirilmesi; veri ile ilgili faaliyetlerde yer alan çeşitli tarafların sorumlulukları konusunda açık, resmi kurumsal kuralların teşvik edilmesi; bilim ve teknolojiyi sağlama alacak inovasyon ve bilgi-üretim kapasitelerinin güçlendirilmesi; ulusal güvenlik ve gizlilikle ilgili ulusal yasal şartlara gereken önemin verilmesi; ulusal inovasyon politikaları ve programlarını güçlendirerek bilim ve teknolojinin uygulanması suretiyle sürdürülebilir kalkınmanın teşvik edilmesi ulusal gündemdeki öncelikler arasında yer almaktadır. İlgili bakanlıkların denetim ve gözetimi altında uzman ulusal kuruluşlar ve ofisler tarafından ilgili ulusal kanun ve yönetmelikler yerine getirilmekte ve uygulanmaktadır.

7. **Arnavutluk**'ta üniversitelere, araştırma merkezlerine ve araştırma kurumlarına ait sorumluluklar birkaç bakanlık ve Bilim Akademisi arasında dağıtılmıştır. Arnavutluk Eğitim ve Bilim Bakanlığı bilim ve teknolojinin stratejik planlamasından ve yasama boyutundan, ulusal programların geliştirilmesinden, teknolojik gelişmeden ve uluslararası bilimsel işbirliğinden sorumludur. Bilimsel Araştırma Müdürlüğü'nün önemli bir bölümü ikili bilimsel ve teknik işbirliğine ayrılmıştır. Bilim insanı ve öğrenci değişimini fakat aynı zamanda da dokümantasyon ve bilgi alışverişini kapsamaktadır. Ortak araştırma projeleri için ve konferanslara ve seminerlere katılım için yardım sağlamaktadır. Arnavutluk'ta bir akademik iletişim ağı ve IT sistemi (Bilgi İşlem Sistemi) oluşturmak için çalışmalar yürütülmüş olup diğer modern teknolojilere de yavaş yavaş yatırımlar yapılmaktadır. Bilim ve Teknolojik Gelişme Kanunu; Yüksek Öğretim Kanunu; Bilim Akademisi Kanunu; ilgili hükümet kararları, Bilim Politikası ve Teknolojik Gelişme Konseyi'nin kararları ve Bakanlık düzenlemeleri aracılığı ile yasal çerçeve sağlanmaktadır. Arnavutluk'un 2009-2015 Bilim, Teknoloji ve Yenilik Ulusal Stratejisi'nde bilim ve teknolojik gelişme konusundaki öncelikler belirlenmiştir.
8. **Ermenistan** uzun bir bilim, teknoloji ve eğitim geleneğine sahiptir. Ermenistan yüksek öğretim kurumları yapılarını ve müfredatını modernize etmeye devam etmektedir. Bilim ve teknolojiye dayalı başarılı ekonomik kalkınma, sadece daha olgun piyasa ekonomilerindeki ekonomik potansiyele sahip görünen araştırma ve teknolojileri tespit etmekten daha fazlasını gerektirmektedir. O gelecek vaat eden teknolojileri finanse etme, geliştirme ve pazarlama kapasitesine sahip zincirler oluşturulmasını gerektirecektir. Bugüne kadar elde edilen avuç dolusu başarı ve gelecek için potansiyel fayda arz eden alanlara ait uzun liste, tıpkı Ermenistan bilim insanlarının uluslararası bilim topluluğu ile bağlantılar kurmada ve sürdürmede becerikli olması gibi cesaret vericidir. Bilimsel ve Bilimsel-Teknik Faaliyet Kanunu bilimsel ve teknik faaliyet konuları, kamu yetkili makamları ve araştırma sonuçlarını kullananlar arasındaki ilişkileri düzenlemekte; bilimsel ve teknik faaliyet alanında devlet politikasının oluşturulması ve uygulanması için ilkeler belirlemektedir. Ayrıca, bilimsel ve teknik faaliyet konularının yasal statüsünü; bilim ve teknoloji alanındaki devlet politikasının temel amaçlarını, yönergelerini ve ilkelerini; bilim konusundaki yönetim organlarının yetkilerini; bilim örgütlerinin yasal statüsünü belirlemiş bulunmaktadır.
9. **Azerbaycan** Ulusal Bilimler Akademisi bilim ve teknik gelişme politikasını yürüten üst düzey bir devlet kurumudur. Bilimler Akademisi tüm araştırma Kurumlarını ve yüksek öğretim kurumu faaliyetlerini koordine etmekte ve yönetmektedir. Temel amacı, yenilikçi bilgi

üretmek ve ülkedeki sosyal ve ekonomik gelişmeleri hızlandırmak için, doğal, teknik, sosyal ve insani bilimler alanındaki temel ve uygulamalı araştırmaların geliştirilmesidir. Bilimsel başarılar Azerbaycan demokratik devletinin oluşumunda büyük bir etki yaratmıştır. Akademinin faaliyetleri etkin araştırma yapılarının beraberinde birkaç bilim dalına ayrılmıştır. Her bir bilim şubesi araştırma ve araştırma-hizmet kurumlarından, amaca yönelik konseylerden, komisyonlardan, komitelerden, bilimsel Topluluklardan ve ilgili bilim yayın kurullarından oluşmaktadır. Bilimler Akademisi 48 araştırma kurumunu, 9 tasarım ve teknoloji ofisini, 2 bölge araştırma merkezini, 4 müzeyi, 2 gözlem evini, 3 pilot deney tesisini ve bir araştırma merkezini (“Azerbaycan Ulusal Ansiklopedisi”) içine alan 66 kuruluşu bünyesinde barındırmaktadır. 2009 senesinde yeni Eğitim Kanunu yürürlüğe konmuştur. 4 Mayıs 2009 tarihli Başkanlık Kararnamesi ile, Azerbaycan Cumhuriyeti’nde bilimin geliştirilmesi hakkında 2009-2015 Ulusal Stratejisi ve Azerbaycan Cumhuriyeti’nde bilimin geliştirilmesi hakkındaki Ulusal Stratejinin Uygulanması hakkında 2009-2015 Ulusal Programı kabul edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı’na bağlı olarak bilim geliştirme Vakfı kurulmuş olup bu vakıf en güncel bilimsel projelerin gerçekleştirilmesine destek sağlamak amacıyla yardımlarda bulunmaktadır.

10. **Bulgaristan’da** Eğitim ve Bilim Bakanlığı araştırma ve geliştirme ve eğitim politikalarından sorumludur. Bakanlığın özerk bir kuruluşu olan Ulusal Bilim Fonu, çoğunlukla kamu araştırma kurumları aracılığı ile geliştirilen araştırma projelerini rekabetçi bazda ya da ticari işletmelerle işbirliği halinde finanse ettiğinden öncü bir rol oynamaktadır. Aynı zamanda uluslararası işbirliğini de desteklemektedir. Ekonomi Bakanlığı yüksek teknoloji sektörlerinin geliştirilmesinde aktif rol oynamaktadır. Bulgaristan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Destekleme İdaresi, KOBİ’lere destek sağlamaktadır. 2005 senesinde, esas itibariyle kamu sektörü araştırma kurumları ile işbirliği yapan firmalar için, pazar öncesi aşamada ürün geliştirmeyi finanse etmek için kurulan Ulusal İnovasyon Fonu’nu idare etmektedir.
11. **Gürcistan’da** politika oluşturma ve finanse edilen işlevler yoğunlukla Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve Gürcistan Ulusal Bilim Vakfı tarafından yürütülmektedir. Araştırmalar fiili olarak devlet üniversitelerinde (özel üniversiteler araştırmadan ziyade eğitime odaklıdır) ve bilimsel araştırma kurumlarında ve daha az ölçekte de sivil toplum kuruluşlarında gerçekleştirilmektedir. Gürcistan Bilimler Akademisi, danışma konseyi olup ulusal araştırma ve geliştirme önceliklerinin belirlenmesinde öncü bir rol oynamaktadır. Gürcistan araştırma sistemi bünyesinde devam eden değişiklikler şunlardır: bilimsel araştırma kurumlarının sayısının ve profiline ve üniversite sistemine entegrasyonunun en iyi duruma getirilmesi, yeni bilim ve teknoloji finansman modellerinin hazırlanması, genç bilim insanlarının desteklenmesi, vb. Hali hazırda Gürcistan’da 63 bilim ve teknoloji kurumu ve esasen tıbbi profile sahip 20 civarında da özel enstitü bulunmaktadır. Bilimsel ve teknolojik faaliyetler aynı zamanda 6 adet akreditasyonlu üniversite tarafından gerçekleştirilmektedir. Bilim ve teknoloji ve bunların geliştirilmesi Kanunu Gürcistan’da bilim ve teknoloji geliştirme ilkelerini düzenlemektedir. İlgili mevzuat aynı zamanda Bilgi Teknolojisi Bölgeleri hakkında Kanun’u; Bilim ve Eğitim Alt yapısını Geliştirme hakkında Kanun’u; Yüksek Teknolojilerin Daha Fazla Geliştirilmesi hakkında Kanun’u içermektedir.
12. **Yunanistan’da** Atina akademisinin kurulmasından bu yana bilim ve teknoloji alanında pek çok gelişme kaydedilmiştir. Atina akademisinin yanında Yunanistan’da beş büyük bilimsel araştırma enstitüsü bulunmaktadır. Atina’da bulunan Yunan Kimyagerler Birliği ve Yunan Matematik Derneği iki temel uzman bilimsel araştırma enstitüsüdür. Dokuz yüksek okul ileri

düzy bilimsel ve teknik eğitim vermektedir. Araştırma ve Teknoloji Bakanlığı ve Yunanistan Araştırma ve Teknoloji Ağı Yunanistan genelinde iletişim ve Bilgi teknolojilerinin araştırılmasına ve geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Kalkınma Bakanlığı Araştırma ve Teknoloji Genel Sekreterliği (GSRT) ilgili taraflara Yunanistan'daki Bilim ve Teknoloji hakkında daha spesifik ve etraflı bilgi sağlamaktadır. Kalkınma Bakanlığı GSRT'si: programları aracılığı ile hem ülkenin bilimsel araştırma enstitülerinin hem de üretken endüstrisinin araştırma faaliyetlerini desteklemekte; ileri teknolojilerin ülke genelinde transferini ve yayılmasını teşvik etmekte; ülkenin araştırma işgücünün desteklenmesine katkıda bulunmakta; diğer ülkelerle ve uluslararası örgütlerle araştırma ve teknoloji konularında işbirliğini teşvik etmekte; yeni enstitüler ve teknoloji merkezleri kurmakta; araştırma ve teknoloji bilgisinin ülke genelinde ve uluslararası çapta, ileri düzey IT sistemleri ve ağıları vasıtasıyla yayılmasını desteklemekte; halkın araştırma ve teknoloji konularında bilinçlendirilmesini amaçlayan faaliyetleri teşvik etmektedir. Yunanistan üniversiteleri hem işletmelerin rekabet yeteneğini güçlendirmeyi amaçlayan projelerde hem de toplumsal sorunları ele alan projelerde önemli araştırma performansı sergilemektedir. Yunanistan'da beş adet Bilim ve Teknoloji Parkı bulunmaktadır: Girit Bilim ve Teknoloji Parkı, Selanik Teknoloji Parkı, Epirus Bilim ve Teknoloji Parkı, Patra şehri Bilim Parkı ve Teselya Teknoloji Parkı. Yunanistan'daki İnovasyon Aktarım Merkezleri, inovasyon finansmanı edinme yardımı, teknoloji pazarlarının organizasyonu ve diğer temel meselelerde uzman rehberlik dahil ülkeler arası teknoloji transferini kolaylaştırmayı amaçlayan ticari hizmetler sunmaktadır.

13. **Moldova**'da bilim reformu 2004 yılında başlamıştır. Meclisin onayından geçen Bilim ve İnovasyon Yasası ülkede bilimin ve yeniliklerin gelişmesinde çığır açan bir yıla damga vurmuştur. Bilimler Akademisi'nin rolünde en esaslı iki değişikliği gerçekleştirmiş ve onu bilim ve inovasyon alanında ulusal öneme haiz tek kamu kuruluşu, bilim ve inovasyon faaliyetlerinin tam yetkili koordinatörü, yüksek bilim forumu ve kamu yetkili makamları için bilimsel danışman haline getirmiştir. Bilimler Akademisi bilimsel araştırma alanında Hükümet'in yeterliliğinden sorumludur. Bilim ve İnovasyon Yasasına göre oluşturulan ve inovasyon ve teknoloji transferi politikalarının ve stratejilerinin uygulaması konusundaki işlevlerden sorumlu olan İnovasyon ve Teknoloji Transferi Kurumu (AITT) ülkedeki inovasyon altyapısının geliştirilmesini teşvik etmektedir. Bilim ve inovasyon alanındaki devlet programları, bu alandaki stratejik faaliyet yönergeleri gereğince Bilimler Akademisi adına Hükümet ve bilim topluluğu tarafından geliştirilmektedir.
14. **Romanya**'daki bilim ve teknoloji politikası, araştırma ve inovasyon politikalarının tasarlanması ve uygulanması alanında sorumluya sahip Eğitim ve Araştırma Bakanlığı tarafından denetlenmektedir. Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikası Konseyi, araştırma ve inovasyon politikalarını diğer sosyal ve ekonomik hedeflerle birlikte yürütmekten sorumlu yüksek düzey bir hükümet koordinasyon organıdır. Ayrıca, spesifik müdahale alanlarından sorumlu birkaç uzman kuruluş ve danışma organları bulunmaktadır: son yıllarda teknoloji transferine yönelik birkaç merkez veya alt yapı da tesis edilmiştir. Yasal çerçeve şunları ihtiva etmektedir: Avrupa Birliğine yakın Romanya Bilim ve Teknoloji Ofisinin kurulması onayı hakkında 787/2005 sayılı Karar; nükleer gücün sadece barışçıl amaçlar için kullanılması hakkında 7/2005 sayılı Hükümet Emri; Bilimsel Araştırmalar Ulusal Kurumunun statüsü hakkında 1449/2005 sayılı Hükümet Kararı; bilimsel araştırma ve teknoloji gelişimi hakkında 57/2002 sayılı Hükümet Kararı; Yüksek Öğretim ve Üniversite Bilimsel Araştırmalarının Finansmanı Yönetim Merkezinin kurulması hakkındaki 62 sayılı Hükümet

Kararının onaylanması hakkında 150/2000 sayılı Kanun. Romanya Ulusal Araştırma ve Geliştirme Stratejisi bilimsel alanda ulusal menfaat hedefine ulaşmayı amaçlayan devlet politikasını belirlemektedir. AB sınırları içerisinde (Macaristan ve Bulgaristan ile) ve AB dış sınırları boyunca (Sırbistan, Ukrayna – Moldova, Macaristan – Slovakya – Ukrayna, geniş Karadeniz bölgesi) ortak işlevsel programları, Güney Doğu Avrupa Alanı (SEES) uluslar ötesi işbirliği işlevsel programlarını ve AB bölgeler arası işbirliği programlarını uygulamak suretiyle Avrupa bölgesel işbirliği hususundaki AB Stratejik kılavuz ilkelerini desteklemektedir.

15. **Rusya**'da bilim ve teknoloji kuruluşları, sanayiye ve ana işlevlerine bağlı olarak dört ana sektöre ayrılmaktadır: kamu kurumlarına destek sağlayan ve tamamen toplum için çalışan kamu sektörü örgütleri; satış amacıyla mal ve hizmet üreten şirketlere destek sağlayan özel sektör örgütleri; yüksek öğretim kurumlarında yüksek derecede yetenekli profesyonellerin eğitimi konusunda faaliyet gösteren yüksek öğretim sektörü örgütleri; kar amaçlı olmayan özel şirketler de dahil olmak üzere kar amacı gütmeyen özel sektör örgütleri. Devlet bütçesi Rusya bilimi için en büyük finansman kaynağıdır. Bilimsel ve teknolojik ilerleme Rusya Federasyonu Bilim ve Yenilik Geliştirme Stratejisi dahilinde bir öncelik olarak belirlenmiştir. Önceliği olan bilim ve teknoloji alanları yeni teknolojiler ve olanaklar sağlayabilecek genel eğilimleri belirlemektedir. Bilgi ve telekomünikasyonu; nanoteknolojileri; doğanın akılcı yönetimini; elektrik mühendisliği ve enerji tasarrufunu; ulaştırma, havacılık ve uzay sistemlerini; emniyet ve terörizme karşı hareketi; muhtemel silahlanmaları, askeri ve özel ekipmanları kapsamaktadır. 2010 senesinde Devlet Başkanı Rusya ekonomisinin modernizasyonu için beş öncelik belirlemiştir: nükleer ve bilgi teknolojileri, uzay, biyomedikal araştırma ve enerji verimliliği. Bilim, teknoloji ve inovasyon alanındaki ana federal karar verme organları, halen Başbakan'ın öncülüğünde çalışmalarını yürüten Yüksek Teknolojiler ve İnovasyon Hükümet Komisyonu ve Devlet Başkanı liderliğindeki Modernizasyon ve Teknolojik Gelişme Komisyonu'dur. State Duma'daki (Rusya ulusal yasama organı) Eğitim ve Bilim Komitesi federal kanun tasarılarını State Duma'nın komitelerine, komisyonlarına ve temsilci birliklerine, Rusya Federasyonu Devlet Başkanı'na, Rusya Federasyonu Hükümeti'ne ve Rusya Federasyonu'nun yapı taşlarını oluşturan yasama ve yürütme organlarına sunmaktadır. Rusya Federasyonu, Rusya Federasyonu'nun mevcut uluslararası anlaşmalarına, uluslararası bilimsel programlara ve projelere dayalı olarak yabancı ülkelerle bilimsel ve teknolojik işbirliğini desteklemekte ve araştırmacıların ve araştırma kuruluşlarının bilimsel ve teknolojik işbirliğinin genişletilmesini teşvik etmektedir.
16. **Sırbistan**'da Bilim ve Çevre Koruma Bakanlığı, Bilim Kanunu çerçevesinde bilimsel ve teknolojik politikanın formüle edilmesi ile ilgili temel sorumluluklara sahiptir. Bakanlık, faaliyetleri dahilinde öncelikle, bütçesinin en büyük kısmının tahsis edildiği temel araştırma faaliyetlerini desteklemektedir. Diğer faaliyet alanları, teknolojik gelişme ve teknoloji transferi, uluslararası işbirliği, insan kaynakları ve, akademik ağ oluşturmaya, Bilgi teknolojisi alt yapısına ve e-hükümete ağırlık vererek Bilgi Toplumu'nun inşa edilmesine yönelik faaliyetlerdir. Yeni İnovasyon Kanunu'nda inovasyon politikalarının geliştirilmesine daha fazla önem verilmiş bulunmaktadır. Uluslararası işbirliği faaliyetleri çoğunlukla ikili anlaşmaların yenilenmesine ve, AB Çerçeve Programlarına hususi önem vererek çok taraflı programlara katılıma yoğunlaşmış bulunmaktadır.
17. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) **Türkiye**'de, ulusal bilim, teknoloji ve inovasyon politikası hususunda karar verme yetkisine sahip, başkanlığını Başbakan'ın yürüttüğü en

yüksek politika oluşturma organıdır. BTYK, daimi konsey üyeleri olan Devlet, Milli Savunma, Maliye, Milli Eğitim, Sağlık, Tarım ve Köy İşleri, Sanayi ve Ticaret, Enerji ve Doğal Kaynaklar, Çevre ve Orman Bakanları ile Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarları, TÜBİTAK Başkanı ile bir Yardımcısı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı, Türkiye Radyo ve Televizyon Genel Müdürü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı ve Yüksek Öğretim Kurulu'nun belirlediği bir üniversitenin seçeceği bir üye ve danışman sıfatıyla toplantılara davet edilen diğer ilgili paydaşlardan oluşmaktadır. BTYK toplantılarında kamu kurumlarından, yüksek öğretim ve özel sektörlerden toplamda yüzün üzerinde farklı aktör temsil edilmektedir. İşlevi, uzun vadeli bilim ve teknoloji politikalarının tespit edilmesinde hükümete yardımcı olmak; araştırma ve geliştirme konusunda öncelikli alanları belirlemek; merkezlerin ve özel kurumların kurulması ve faaliyetlerinin takip edilmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili prosedürleri belirlemek için ilgili plan ve programları hazırlamak; programlama ve uygulama aşamalarında sektörler ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamaktır. Teknoloji geliştirme kapasitesini, inovasyon kültürünü ve Türk şirketlerinin rekabet gücünü artırmak amacıyla, TÜBİTAK, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) gibi kuruluşlar araştırma ve geliştirme faaliyetlerine finansman sağlayan politikalar uygulamaktadır. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu çerçevesinde Teknoloji Parklarının kurulması özel sektör ile araştırma toplumu arasındaki bağları güçlendirmektedir. Türkiye bilim ve teknoloji alanında uluslararası işbirliğinin artırılmasına hayli önem vermektedir.

18. **Ukrayna**'da bilime, bilimin akademik, alan, üniversite ve sanayi sektörlerini temsil eden bilim kurumlarında yoğunluk verilmektedir. Ukrayna Eğitim ve Bilim Bakanlığı (MESU), Ukrayna Bakanlar Kurulu Üyeleri tarafından idare ve koordine edilen, eğitim, bilim ve teknoloji araştırma ve geliştirme alanlarındaki hükümet politikasını uygulayan, ana yönergeleri belirleyen, milli bilim ve eğitimin global sisteme entegrasyonunu sağlayan, Ukrayna'daki merkezi yürütme organıdır. MESU ulusal bilim ve teknoloji programlarını faaliyete geçirmektedir. Ukrayna'nın diğer bakanlıkları ve devlet komiteleri, altyapılarında bilim, teknoloji ve inovasyondan sorumlu bir departmanı, özellikle de Sanayi Politikası Bakanlığını, Tarım Politikası Bakanlığını, Sağlık Bakanlığını, Ekonomi Bakanlığını, Çevre Bakanlığını, Yakıt ve Enerji Bakanlığını, Ulaştırma ve İletişim Bakanlığını ve diğerlerini bünyesinde barındırmaktadır. Bilimsel ve teknolojik gelişme hedefleri ve öncelikleri devlet bilim ve teknik girişim programları sistemi aracılığı ile yerine getirilmiştir. Bilim ve teknoloji gelişiminin öncelikli alanları şunlardır: doğal bilimlerin ve beşeri bilimlerin en önemli sorunlarına dair temel araştırma; yeni biyoteknolojiler ve yöntemler; bilgi toplumu için yeni bilgisayar destekli araç ve teknolojiler; elektrik mühendisliği, sanayi ve tarım alanında yeni teknolojiler ve kaynak koruma teknolojileri.
19. KEİ ülkeleri bilimsel araştırma ve teknolojik gelişme alanlarında uzun bir geleneğe ve somut başarılarla sahiptir ancak yine de ulusal ve bölgesel kalkınma için değerli nitelikler olan uzun yıllara dayanan uzmanlığın ve yaratıcı potansiyelin güçlendirilmesine, teşvik edilmesine ve bunlardan istifade edilmesine ihtiyaç vardır. Pek çok ülkede mevcut ihtiyaçlara cevap vermek için araştırma sistemlerinin ve altyapının derinlemesine yeniden yapılandırılması sağlanmıştır. Yine de KEİ üyesi ülkelerin pek çoğunda araştırma altyapılarının daha iyi duruma getirilmesi halen zaruri bir ihtiyaçtır. Ülkeler arasındaki işbirliği, ulusal bilim ve teknoloji politikalarının geliştirilmesini ve uygulanmasını güçlendiren ikili faaliyetler, iyi

uygulama alışverişi, tecrübelerin paylaşımı, vb aracılığı ile nispeten araçsal hale gelmektedir. Eğitimi güçlendirici icraatlar, bilgiye dayalı toplumun oluşturulmasında etkin olan ulusal akademiler, araştırma kurumları ve vakıflar gibi yetkili kuruluşların devreye girmesi ile çoğalmaktadır.

20. Bu maksatla KEİ ülkeleri bilim ve teknoloji alanındaki mevzuatın geliştirilmesi ile ilgili olarak kendi aralarında ikili anlaşmalar yapmışlardır. Örnek olarak, Arnavutluk Yunanistan ile Bilim ve teknolojik işbirliği anlaşması imzalamıştır; Gürcistan'ın Yunanistan, Bulgaristan, Ukrayna ile işbirliği anlaşmaları bulunmaktadır; Moldova'nın Azerbaycan, Rusya ve Ukrayna ile ikili anlaşmaları mevcuttur. Ukrayna Ermenistan, Azerbaycan, Bulgaristan, Gürcistan, Yunanistan, Moldova, Romanya ve Rusya ile bilim ve teknoloji alanında işbirliği hakkındaki ilgili anlaşmaları imzalamış bulunmaktadır.
21. Bilimsel ve teknolojik ilerlemenin teşvik edilmesinde ulusal sistemin geliştirilmesine paralel olarak Karadeniz ülkeleri arasındaki çok taraflı işbirliği KEİ çerçevesinde genişletilmiş oldu. KEİ, bölgenin karar mercileri ile bilim topluluğu arasında bir diyalog, işbirliği ve bilgi ve tecrübe alışverişi platformu vazifesi görmektedir. KEİ ülkelerinin bu alanda gösterdikleri ilgi birkaç Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Bakanlar Toplantısında ortaya konmuştur. Sonuncu Bakanlar Toplantısı 9 Nisan 2010 tarihinde Sofya'da yapılmış olup 2005 yılı Bilim ve Teknoloji İşbirliği Eylem Planı'nın devamı niteliğinde olan Bilim ve Teknoloji İşbirliği Ortak Beyannamesi ve İkinci Eylem Planı (2010-2014) kabul edilmiştir.
22. KEİ Bilim ve Teknoloji İşbirliği Eylem Planı (2010-2014) KEİ Ülkeleri Bilim ve Teknolojiden Sorumlu Bakanları 2010 Beynamesinde öngörülen hedeflere ulaşma aracı ve bilim ve teknoloji alanlarındaki yenilenen bölgesel işbirliği taahhüdünün uygulamalı bir ifadesi niteliğindedir. Eylem Planı insan kaynakları, kapasite geliştirme, araştırma altyapıları ve inovasyon önceliklerini yeniden onaylamaktadır. Eylem Planı insan kaynakları alanında aşağıdaki politika yönelimlerini öngörmektedir: bilgiye dayalı sürdürülebilir bir gelişme için bilim ve teknoloji alanında çalışan uzmanların sosyal rolünün daha da teşvik edilmesi; yerel araştırma personelinin performansının, istikrarlı bir çalışma ortamı, dolaşım planları, bilim insanları mübadelesi ve bilim etkinliklerine karşılıklı iştirak suretiyle artırılması; daha fazla beyin göçünü engellemek için genç araştırmacılara daha çok teşvik sağlanması; politika belirleyicilerin ve araştırma yöneticilerinin ulusal araştırma sistemlerinin daha etkin organize edilmesi konusunda eğitilmesi. Kapasite geliştirme konusunda ise aşağıdaki faaliyetler öngörülmektedir: bölge genelinde, ulusal araştırma programlarının etkisinin mukayeseli değerlendirmesi de dahil olmak üzere bölgenin araştırma sistemlerinin performansını ve potansiyelini değerlendiren çalışmaların gerçekleştirilmesi; özel sektörün bölgedeki araştırma sistemlerine daha çok iştirak etmesi için politikaların ve teşviklerin artırılması; araştırma merkezleri ve enstitülerinin değerlendirme prosedürlerinin uluslararası kabul görmüş standartlara dayalı olarak gerçekleştirilmesi; fikri mülkiyet haklarının korunması ile ilgili mevcut yasal ve idari hükümler incelenmek suretiyle KEİ ülkeleri arasında, mevzuata, uluslararası standartlar doğrultusunda uyumluluğunun teşviki; Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO) normlarına tedricen uymak suretiyle KEİ Üyesi Ülkelerdeki mevcut ulusal standartların ve belgelendirme sistemlerinin uyumlaştırılması; KEİ çerçevesinde işbirliğinde bulunan birimlerin faaliyetinin analizi için ve sınır ötesi işbirliğine ve/veya ortak finansmana açık ve yararlı, devam eden ve planlı araştırma faaliyetleri hakkında zamanında bilgi temin etmek için tasarlanan bir bölgesel ulusal irtibat noktaları sisteminin devreye sokulmasının göz önünde bulundurulması; tüm KEİ bölgesi için su kalitesi, sismolojik araştırma, vb gibi

spesifik alanlardaki faaliyetleri ve değerlendirme çalışmalarının yerine getirilmesi vb. faaliyetlerini koordine etme görevini üstlenmiş olan araştırma merkezlerinin işleyişinin desteklenmesi; KEİ ülkelerindeki araştırma kurumlarının kurumsal profilleri ile ilgili bir elektronik veri tabanının oluşturulması. Araştırma alt yapısı hususunda aşağıdaki teşvikler öngörülmektedir: birkaç iştirakçi ülkenin veya araştırma kurumlarının kaynaklarını ve aynı zamanda uluslararası finansman kaynaklarını havuzda toplamak suretiyle, üye ülkelerdeki pilot bölge tesisleri de dahil olmak üzere, modern alt yapının müşterek kullanımını sağlayacak, bölgesel öneme haiz çok uluslu alt yapı geliştirme projelerinin hazırlanması; üye ülkelerin ulusal araştırma ve eğitim elektronik ağlarının Avrupa gigabit ağı GEANT/GEANT-2'ye ve diğer Avrupa e-altyapılarına bağlantısının genişletilmesi, güçlendirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması. İnovasyon alanında: en iyi uygulamaların belirlenmesi için inovasyonla ilgili yapıların performansının analitik mukayeseli değerlendirmesi; bilgi alışverişine ve en iyi uygulamalara yoğunluk kazandırmak için, inovasyon birimlerinin bölgesel bir düzeyde ve AB'dekiler de dahil olmak üzere benzer uluslararası yapılarla networking'inin sağlanması; inovasyon yapılarında görev alan uzman ve yönetici personelin eğitimi için, tercihen KEİ bölge formatında çok taraflı planlar; yeni inovasyon yapılarının geliştirilmesi ve bu amaçla mevcut ve gerekli olan kaynakların belirlenmesi için fizibilite çalışmalarının başlatılması. Eylem Planı aynı zamanda, spesifik bilim ve teknoloji alanında işbirliğini teşvik edecek MoU'ların (Mutabakat Anlaşmaları) hazırlanmasının önemini KEİ Bilim ve Teknoloji İşbirliği Çalışma Grubu düzeyinde tartışılması gerektiğini de vurgulamaktadır.

23. Uluslararası Karadeniz Çalışmaları Merkezi, KEİ ve ilgili organları ile yakın işbirliği halinde, bölgeyi güçlendirebilecek ve geniş Karadeniz Bölgesinde çoğaltıcı etkilere sahip bir dinamik merkezin (dynamic hub) oluşturulmasına zemin hazırlayabilecek sürdürülebilir gelişme, inovasyon ve iyi yönetim ilkelerinin desteklenmesi için çalışmaktadır. Öncelikleri arasında, bilgi ağlarında insan sermayesinin etkinleştirilmesi ve artırılması; Sivil Toplum Kuruluşları ve sivil toplum aktörleri ile işbirliğini artırarak iyi yönetişimin teşvik edilmesi; Bilgi ve İnovasyon Ağlarına katılımın desteklenmesi; önerilen yeni öncelik eksenleri ile aynı doğrultuda eğitim programlarının belirlenmesi; araştırma ve inovasyona en iyi uygulamaların getirilmesi; ve Karadeniz bölgesi ile ilgili konularda görevlendirilecek ve ICBSS ile sayısız şekillerde işbirliği kuracak olan eğitim kurumları ve genç araştırmacılar ile ilişkilerin güçlendirilmesi; bölgesel üstü işbirliği, sınır ötesi işbirliği, ticaret, ulaştırma ve yeni yatırımlar üzerinde özellikle durarak, böylelikle de “yeşil girişimcilik”, “yeşil ulaşım”, vb. gibi temel politikalarla paralel şekilde yararlanarak bölgenin sürdürülebilir kalkınma beklentileri için bir politika ve hedef-odaklı çerçevenin teşvik edilmesi yer almaktadır. “Yeşil Karadeniz” hareketi, kalkınmaya, kültüre ve aynı zamanda ekonomik ve sosyal refaha odaklanmak şeklinde nitelenen yeni bir perspektif olup, geleneksel yaklaşımın ötesinde, sürdürülebilir kalkınma, inovasyon ve yönetim kavramını itici güç yapan bir oluşumdur. ICBSS, KEİ karar verme, ilgili ve tali organlarının müzakerelerine esasen istişari bir rol içersinde katılmaktadır. ICBSS, belirli direktifler üzerine politika dokümanlarının (bakanlık deklarasyonları, eylem planları, arka plan belgeleri) taslağını hazırlamakta, ad hoc Uzman Gruplarının KEİ-AB İlişkisi ve aynı zamanda güvenlik ve istikrarla ilgili meseleler hakkındaki çalışmalarını koordine etmektedir. Ayrıca KEİ daimi Çalışma Grupları'nda da aktif görev almaktadır. ICBSS bu faaliyetler hakkında KEİ Dış İşleri Bakanlar Konseyine düzenli olarak rapor sunmaktadır. ICBSS bağımsız bir araştırma ve eğitim kurumu olarak, kurumsal rolü ile sinerjileri kullanmakta ve araştırma makalelerinin ve çalışmaların

hazırlanması ve yayımlanması, çok çeşitli bilim etkinliklerinin organizasyonu, sözleşmeli olarak araştırma projelerinin yönetimi ve aynı zamanda networking (ağ oluşturma) faaliyetleri de dahil olmak üzere tamamlayıcı faaliyetler geliştirmektedir. Program şunları kapsamaktadır: ICBSS Yıllık Konferansı: politika belirleyiciler ve araştırmacılar arasındaki odaklı tartışmalar için uluslararası bir forum; ICBSS Yıllık Konferansı: uzman misafir konuşmacılarla gerçekleştirilen açık bir etkinlik; Uluslararası Karadeniz Sempozyumu: genç profesyoneller için interaktif bir öğrenme ortamı; Karadeniz Araştırma Ağı: bir multidisipliner araştırma kurumları sistemi; ICBSS Sosyal Yardım Programı: önde gelen uzmanların ve yerel paydaşların bölgesel işler konusundaki tartışmalarda yer almasını sağlar; Proje yönetimi: spesifik olarak bilim ve teknoloji üzerine AB müşterek finansmanlı bölgesel projeler hususundadır.

24. Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği Programı (COST) ulusal düzeyde finanse edilen araştırma faaliyetlerinin koordinasyonu için ilk ve en geniş Avrupa ağıdır. 1971 yılında bir Bakanlar Konferansının ardından kabul edilen hükümetler arası bir işbirliği çerçevesine dayalıdır. Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Sırbistan ve Türkiye COST'a üye ülkelerdir. Sınırlı sayıda bilimsel alandan başlayan COST bugün 35 Avrupa ülkesini kapsayan bir araştırma işbirliği sistemine dönüşmüştür. COST'un misyonu, Avrupa işbirliği desteği ve Avrupalı araştırmacılar arasındaki ilişkiler aracılığı ile Avrupa'yı bilimsel ve teknik araştırma alanında güçlendirmektir. Rekabetsiz ve pre-normative araştırma alanında Avrupa sinerjisini ve katma değerini azami seviyeye çıkarmayı amaçlamaktadır. COST tarafından sağlanan fonlar araştırma ağlarının koordinasyon maliyetlerini destelemekte olup araştırma ulusal düzeyde finanse edilmektedir. COST esasen AB RTD Çerçeve Programlarının belirli bir bölümünden finanse edilmektedir. COST, ileri düzey multidisipliner araştırmanın habercisi olarak, Avrupa Araştırma Alanının (ERA) oluşturulmasında, Çerçeve Programları faaliyetlerinin öngörülmesinde ve tamamlanmasında, tüm Avrupa'nın bilim toplulukları üzerinde bir "köprü" vazifesi görmede, araştırmacıların Avrupa genelinde dolaşımının artırılmasında ve, biyo-tıp ve moleküler biyolojik bilimler; gıda ve tarım; ormanlar, orman ürünleri ve orman hizmetleri; malzeme bilimi, fen bilimleri ve nano bilimler; kimya ve moleküler bilimler ve teknolojiler; yeryüzü sistemi bilimi ve çevre yönetimi; bireyler, toplumlar, kültürler ve sağlık; bilgi ve iletişim teknolojileri; ulaşım ve kentsel gelişim gibi pek çok temel Bilim Alanında büyük Çerçeve Programı projelerinin oluşturulmasının teşvik edilmesinde oldukça önemli bir role sahiptir.

25. Bilimsel araştırma ve inovasyonun gelişmesine katkıda bulunmak; mevcut ulusal ve uluslararası araçların kullanımını artırmak ve, sürdürülebilir kalkınma açısından bilim ve teknolojinin uygulanmasına olan güvenin artırılması için hükümetler, sivil toplum, iş ve sanayi arasında karşılıklı yararı olan işbirliğini teşvik etmek için, ulusal ve uluslararası düzeylerde koordineli çabalar güçlendirilecektir.

Ulusal Parlamentoların Rolü

26. Ulusal parlamentolar halkın yasal temsilcileri olarak seçmenlerinin menfaatlerini koruma konusunda anayasal sorumluluk taşımaktadırlar. Belirli ülkelerin ve bölgenin karşı karşıya kaldıkları temel güçlükler ve beklentiler konusunda görüş alışverişi ve müzakereler yapmak suretiyle bilimsel ve teknolojik gelişmedeki küresel süreçlere katkıda bulunacak kaygı ve istekleri dile getirmek görevleridir.

27. Uygun ve yeterli mevzuatın zamanında çıkarılması için, eğitimin ve araştırmanın geliştirilmesine hususi önem vererek bilimsel ve teknolojik ilerlemenin teşvik edilmesi alanında hükümetin icraatını denetlemek ulusal parlamentoların önemli bir görevidir. Ayrıca muteber kanunların AB ve uluslararası standartlarla hukuken yakınlaştırılmasını daha da teşvik etmek önemlidir.
28. Parlamentolar, ulusal öncelikleri ve stratejik amaçları yerine getirmek ve ortaklıkları teşvik etmek üzere araştırmayı teşvik etmek, özendirme ve geliştirmek için bilim, teknoloji ve inovasyon alanındaki finansman sağlama önceliklerini dikkatlice belirlemek zorundadır.
29. Parlamenterlerin aynı zamanda, bilimsel ve teknolojik ilerlemenin faydalarının yaygın şekilde anlaşılmasını ve desteklenmesini sağlamak üzere toplum bilincini harekete geçirecek mevcut yasal mekanizmalardan azami şekilde yararlanması gerekmektedir. Bilimin popüler hale getirilmesi insanların günlük hayatlarında bilimin faydalarını öğrenmesine yardımcı olmakta ve bilimsel programlar için desteklerini çekmektedir. Bu yüzden bilimin popüler hale getirilmesi bilim ve teknoloji politikasının oluşturulmasında esas unsur olmalıdır.
30. Parlamentolar bilimsel ve teknolojik ilerlemeye dayalı sürdürülebilir kalkınmaya uygun uluslararası belgelerin onaylanmasında ve bunların hükümlerinin ulusal mevzuata dahil edilmesinde aktif rol oynamalıdır.
31. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi, bilim ve teknoloji alanındaki çok yanlı işbirliğini geliştirmek amacıyla KEİ'nin üstlendiği faaliyetlere destek vermek ve KEİ Bilim ve Teknoloji Çalışma Grubu'nun faaliyetlerini takdirle karşılamak zorundadır.

III. SONUÇLAR

32. Bilim ve teknoloji çağdaş toplumda belki de en çok tartışılan konulardır. Bilim ve teknoloji birlikte gelişim göstermektedir. Toplumlar bilimsel ve teknolojik değişimi şekillendirmekte ve bu değişim de toplumları şekillendirmektedir. Teknolojideki ilerlemeler sosyal gelişimi artırmakta ve ekonomik, siyasi ve sosyal gelişmeler de bilim ve teknolojinin oynadığı rolü etkilemektedir.
33. Bilgi sosyal ve ekonomik gelişmenin temel kaynaklarından bir tanesidir. Bu bağlamda, bilim ve teknoloji, yeni bilgilerin üretilmesi, yüksek vasıflı personel eğitimi ve teknolojik inovasyonların geliştirilmesindeki etkisi sayesinde ülkelerin gelecekteki rekabet güçlerinde merkezi bir rol üstlenmektedir. Başarılı yeni teknolojilerin geliştirilmesinin geniş çapta desteklenen temel araştırmalara bağımlı olduğunu kabul eden hükümetlere sahip toplumlar ekonomik refaha kavuşmaktadır.
34. Bilim çok katmanlı karmaşık bir sistemdir. Bilim ve teknolojide, şu anki ve gelecekteki sürdürülebilir toplumlar üzerinde yüksek etkilere sahip, ICT, nano teknoloji, uzay teknolojileri, sürdürülebilir tarım, biyomedikal teknolojiler, biyoteknoloji, yenilenebilir enerji ve temiz üretim gibi yeni alanların teşvik edilmesi önemlidir.
35. Bilimsel ve teknolojik ilerlemenin küresel ekonomiler ve uluslararası ilişkiler üzerinde doğrudan ve büyük bir etkisi vardır. Bilimsel araştırma, potansiyel pek çok teknolojik olanakları ve bu olanakların gerçek hayat avantajlarına dönüştürülmesinde sosyal ve devlet kurumlarının yüz yüze kalacağı güçlükleri tespit etmek suretiyle materyal geleceğini gitgide belirlemektedir.

36. Bilim ve teknoloji tabanını yükseltmek için, uzun vadeli bir bütçe taahhüdü de dahil olmak üzere güçlü hükümet liderliğine ihtiyaç bulunmaktadır. Kurumlar ve programlar için araştırma fonlarının artırılması önemlidir.
37. Ulusal çabaların başarısı kesin olarak ülke sınırları içerisindeki bilim ve araştırma kurumlarının taahhüt ettiği politikalara bağlı olsa da ikili işbirliği de önemli destekleyici rol oynamaktadır. Ülkeler, bilgi, tecrübe ve ekspertiz alışverişi sayesinde güçlüklerin üstesinden etkin şekilde gelebilmektedirler. İnovasyon ve bilim sistemleri arasında iyi işleyen bir ara yüz, araştırmaya yapılan kamu ve özel yatırımların ekonomik ve sosyal faydalarını görmek, bilim sisteminin canlılığını ve kalitesini sağlamak ve bilim ve teknolojinin ve inovasyonunun önemini halk tarafından algılanışını ve kabulünü geliştirmek ve artırmak açısından her zamankinden daha gereklidir.
38. KEİPA esas itibarıyla bilim ve teknoloji alanında yasal çerçevenin geliştirilmesinde ve ilgili uluslararası standartların üye ülkelere transferinin kolaylaştırılmasında rol sahibi olduğunu kabul etmektedir. KEİPA, toplantılarında, ulusal ve bölgesel kapasitelerin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi çağrısında bulunarak Karadeniz'deki çok yanlı ekonomik işbirliği ile ilgili öncelikli meseleleri görüşmektedir. İlgili bölgesel ve uluslararası örgütlerle işbirliği bazında yeni bilim ve teknoloji politikası seçeneklerinin belirlenmesi önem arz etmektedir.
39. Önemli bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin pek çoğu sosyal kurumlara önemli olanaklar ve zorluklar arz etmektedir. Gitgide küreselleşen bir dünyada bilim ve teknoloji teşebbüsü siyasi ve ekonomik istikrar güvencesi ile birlikte anılmak zorundadır çünkü inovasyon ancak uzun vadeli hedefler gerçekleştirildiğinde etkin hale gelmektedir. Bu olanaklar küresel etkiye sahip olduğundan başarılı inovasyon, uluslararası bilim ve teknoloji işbirliğine git gide daha çok bağlı olmaktadır.
40. Bilimsel ve teknolojik ilerleme hem olumlu hem de olumsuz neticeler doğurmaktadır. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler insanların ve ulusların yaşam koşullarını daha iyi hale getirecek, giderek artan fırsatlar sağlarken bazı durumlarda da toplumsal sorunlara yol açmakta ve bireylerin emniyet ve güvenliğini tehdit etmektedir.
41. Bilimin evrensel dili ve bilimsel yöntemlerin rasyonelliği, ülkelerin, işbirliğinin ve refahın artırılması açısından bilimsel ve teknik araştırma alanında güçlü bir konuma sahip olmasını sağlayacak potansiyele sahiptir. Araştırma inisiyatifi çeşitli ulusal tesislerin, enstitülerin, üniversitelerin ve özel sanayinin, işbirliğini ve gelişmeyi teşvik eden çok çeşitli araştırma ve geliştirme faaliyetleri konusunda ortaklaşa çalışmalarını mümkün kılmaktadır.
42. Bilim ve teknoloji konusundaki tartışmalara rağmen toplumların bilimsel ve teknolojik gelişmelerden elde ettikleri avantajlar tahmin edilemeyecek boyutlardadır. Bilimsel inovasyon insanlara refaha ulaşma şansı sunar. Her bir yeni keşif ve onun getirdiği yeni teknolojik güç küresel sorunları ele alma açısından yeni sorumluluklar getirmektedir.